

Кармазіна Н. В. Матеріали VI археологічного з'їзду в Одесі як джерело про розвиток історичного пам'яткознавства на Півдні України / Н. В. Кармазіна // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Історичні науки». – 2013. – Т. 26 (65), № 1. – С. 28–36.

Визначається вплив VI археологічного з'їзду в Одесі в 1884 році на розвиток пам'яткознавства Півдня України. На основі опублікованих матеріалів за підсумками цього наукового форуму подано підготовчу роботу до нього, в ході якої показані заходи з вивчення, охорони, популяризації старожитностей. Проаналізовано доповіді та повідомлення з'їзду, присвячені питанням вивчення та охорони культурної спадщини Північного Причорномор'я та Криму. Подані неопубліковані матеріали з'їзду, що збереглися у фонді Державного архіву Одеської області, які стосувалися питань пам'яткознавства. Показано значення VI археологічного з'їзду для вивчення і збереження старожитностей Півдня України. Приділено увагу популяризації старожитностей у рамках виставки, організованої при цьому науковому форумі. Охарактеризовано предмети особистих колекцій, недавні знахідки, презентовані там. У статті розглянуто хід екскурсії до Криму, організованої після з'їзду.

Узагальнено значення матеріалів Шостого археологічного з'їзду для вивчення розвитку історичного пам'яткознавства на Півдні України. Будучи цілісним джерельним комплексом, матеріали VI археологічного з'їзду в Одесі становлять великий інтерес для дослідження принципів і форм розвитку системи охорони старожитностей на Півдні Росії. Вони характеризують діяльність провінційних вчених, джерела поповнення та використання приватних і музейних колекцій пам'яток історії та культури, виставкову практику в Росії другої половини XIX – початку XX ст.

У статті акцентується увага на те, що однією з причин, яка викликала необхідність скликання археологічного з'їзду, була стурбованість станом і піклування про краще збереження старожитностей. Для розвитку системи охорони культурної спадщини необхідно було наукове вивчення та популяризація пам'яток, введення викладання археології, створення музеїв. З'їзд сприяв розвитку теорії археології, визначення її предмета, методології, а також плану археологічних розкопок, накопиченню та узагальненню наукового матеріалу.

Ключові слова: археологічний з'їзд, пам'яткознавство, старожитності, Південь України.

Karmazina N. V. Proceedings of the VI Archaeological Congress in Odessa as a source of historical development in the southern Ukraine monument study / N. V. Karmazina // Scientific Notes of Taurida V. I. Vernadsky National University. – Series: Historical Science. – 2013. – Vol. 26 (65), No 1. – P. 28–36.

The article defines the influence of the Sixth Archaeological Congress on the development of monument study of Southern Ukraine, which took place in Odessa in 1884. On the basis of the published materials of this scientific forum, the preparatory work is represented, within which are shown measures aimed at researching, preservation and promotion of antiquities. The reports and the speeches of the Congress directed at issues of study and protection of the cultural heritage of the Northern Black Sea and the Crimea are analyzed. Unpublished materials preserved in the State Archives of Odessa region, relating to issues of monument study are presented. The importance of the six Congress of the archaeological study for preservation of antiquities of the South of Ukraine is shown. The meaning of antiquity popularization is shared in frames of the exhibition, organized within the scientific forum. The represented articles from private collections, the latest findings are described. The importance of the Six Archaeological Congress materials for studying of historical development of monument study on the South of Ukraine is generalized.

The article focuses on the fact that one of the reasons, which caused the demand of convening of Archaeological Congress was concern about condition and anxiety about antiquity preservation on a higher level. Scientific research, monument popularization are required for the development of the cultural heritage protection system. Congress contributed to the archeology theory development, subject definition, methodology, archeological excavation plan, the accumulation and synthesis of scientific matter.

Congress contributed to the development of the theory of archeology, the definition of its subject matter, methodology and plan of archaeological excavations, the accumulation and synthesis of scientific material.

Keywords: Archaeological Congress, monument study, antiquities, South Ukraine.

Поступила в редакцію 01.11.2013 г.

Рецензенти:

д.и.н., проф. А. А. Непомнящий

д.и.н., проф. В. М. Хмарский